

Хуана Інес
де ла Крус

поезії

Хуана Інес де ла Крус. Поезії / пер. з ісп. Сергія Борщевського. – Львів: Видавництво Анетти Антоненко, 2015. – 192 с.

Творчість мисткині XVII ст., сестри Хуани Інес де ла Крус (1651–1695), відома сьогодні в Україні в основному латиноамериканістам чи фахівцям з іспанської літератури Золотої доби. Між тим поезія, драматургія і проза цієї унікальної авторки вважаються найцікавішим явищем у літературах Латинської Америки колоніального періоду й одним із найяскравіших спалахів усього пізнього Бароко.

Налічується вже, мабуть, не одна сотня досліджень життя і творчості сестри Хуани, а перелік наукових перспектив стає дедалі ширшим: до студій феміністичного спрямування, започаткованих дослідницею зі США Дороті Шонс у 1920-і рр., додалися розвідки, що плідно застосовують семіотичний, ідеологічний, інтертекстуальний та інші підходи. Поезія, проза та драматургія “мексиканського Фенікса” перекладені нині багатьма мовами й вивчаються в курсах літератури найповажніших університетів світу. До цієї дослідницької і перекладацької естафети нарешті долучається й Україна. Цьогоріч у “Видавництві Анетти Антоненко” вийшла друком книжка поезій сестри Хуани у перекладах Сергія Борщевського з передмовою і примітками Тетяни Рязанцевої.

Презентація видання, яке є частиною чотирирочного проекту, покликаного познайомити українського читача з панорамою творчості мексиканської письменниці XVII ст., відбулася 17 листопада 2015 р. в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Відкрив наукову зустріч директор інституту, академік НАН України *Микола Жулинський*. Спеціальний гість презентації *п. Даніель Домінгес*, заступник Голови місії Мексиканських Сполучених Штатів в Україні та Голова Консульського відділу, виступив із розповіддю про Програму підтримки перекладу, завдяки якій стало можливим презентоване видання. Творчий портрет письменниці в контексті іспаномовної літератури Золотої Доби накреслила *Тетяна Рязанцева*, спинившись також на основних етапах дослідження біографії та літературної спадщини мисткині. *Сергій Борщевський* розповів про особливості роботи над перекладами й зачитав вибрані твори сестри Хуани у власних українських версіях. Член-кореспондент НАН України *Микола Сулима* згадав про деякі особливості української літератури XVII ст., помітні в порівнянні з іспаномовними літературами того ж періоду. На важливості презентованого видавничого проекту і високому науковому рівні заходу наголосила завідувач кафедри теорії та історії світової літератури КНЛУ, професор *Наталія Висоцька*.

Т. Р.

Наші
презентації

Пчілка Олена. Український дитячий театр / Упорядкування, підготовка текстів, передмова, текстологічні коментарі Лариси Мірошніченко. – К.: Веселка, 2015. – 439 с.

У 1910–1920-х рр. під експресивним пером Олени Пчілки постав глибоко закорінений в українстві літературний феномен – дитячий театр. Не відоме досі, але не пропаще в автографах письменниці художнє явище. На схилі літ вона натхненно писала п'єси для дітей, вкладаючи в них найзаповітніше, і жагуче прагнула їх надрукувати з обов'язковими народними співками. Як наслідок дослідницької інтуїції, унікального філологічного хисту й невтомного пера Лариси Мірошніченко постала ця книжка: були перегорнуті сотні архівних сторінок (у відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України фонд Олени Пчілки складають 2431 одиниці зберігання). Вивчені чорнові й чистові тексти. Саме першоджерела лягли в основу текстологічної історії п'єсок “Різдвяна казка”, “Дві чарівниці”, “Кобзареві діти”, “Щасливий день Тараса Кравченка”, “Безязикий”, “Мир-Миром!”, “Киселик”, “З-під неволі!”, “Скарб”, “Марусина Ялинка”. Олені Пчілці вдалося опублікувати тільки “Весняний ранок Тарасовий” та “Сон-Мрія або Казка Зеленого Гаю” (1919, видання Полтавської Спілки споживчих товариств) за доброзичливого, вагомого сприяння керівника видавництва Михайла Яковича Рудинського (1887–1958); у 1920-х рр. був активним громадсько-політичним діячем на Полтавщині, друкувався у журналі “Рідний край” Олени Пчілки. У листі до письменниці зізнався, що належить до безконечної низки тих, що, “дякуючи Вам, пішли дорогою роботи для скривдженого люду” (18.IV.1923. – Ф. 28. – Од. зб. 1347). Увійшов в історію української науки як видатний археолог, дослідник палеолітичних пам'яток на території України, доктор історичних наук із 1948 р. в Інституті археології АН УРСР.

Після кожного тексту п'єси подається текстологічний коментар – від авторського задуму до інсценізації; усі п'єси були поставлені на дитячій сцені. “З-під неволі” названий текстологічним етюдом і сповнений пафосного революційного протесту. Визначаються дати написання і постановки творів на сцені. Коментарі Л. Мірошніченко – образні розповіді, розлогі і ліричні.

Органічна частина книжки – “Мелодії до співів у дитячих п'єсах Олени Пчілки”, підібрані І. Щукіною, званою дослідницею та популяризатором творчості Лесі Українки й усього роду Косачів, фаховим музикантом насамперед. Її “нотний додаток” у той же час є й біографічним дослідженням фольклористичної праці Олени Пчілки, а також спроб письменниці самій побудувати мелодію (веснянка “Ми лугами йдемо, берегами йдемо” (с. 399–400). Найголовніше – публікація нотних записів мелодій, записаних із голосу Лесі Українки та Олени Пчілки К. Квіткою, М. Лисенком, Г. Гриневичем.

Книжка була випущена видавництвом “Веселка” (директор О. Бондаренко, головний редактор і головний натхненник цієї книжки І. Бойко, редактор О. Лисенко; особливе захоплення від ілюстрацій художниці І. Заруби. Відповідний настрій створює добірка ілюстрацій із фотографій Олени Пчілки, Лесі Українки, численної родини Косачів.

Тетяна Третяченко

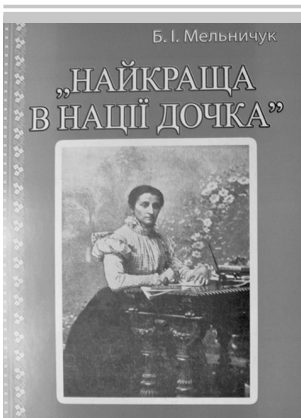
**Наші
презентації**

Тіло як вистава: мистецькі проєкції : [збірник наукових статей] / [гол. ред. М. Варикаша]. – Бердянськ: ФО–П Ткачук О. В., 2015. – 192 с.

У збірнику вміщено праці вчених-гуманітаріїв, відібрані за результатами міжнародного конкурсу на кращу наукову статтю “Тіло як вистава: мистецькі проєкції” (Бердянськ, 2014 р.). Розглянуто питання колонізованого, травмованого, монструозного, гротескного й карнавального тіла; еротизму і чуттєвого тіла, а також тілесних модифікацій та удосконалень. Збірник відбиває сучасні тенденції дослідження тіла й тілесності на пострадянському просторі і пропонується всім, хто цікавиться гендерними, постколоніальними та дизабіліті студіями.

Наші
презентації

Наші
презентації

Мельничук Б. І. “Найкраща в нації дочка” (Ольга Кобилянська у світлі художньої літератури): лекції зі спецкурсу з додатком вибр. худ. творів про письменницю. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 200 с.; 12 с. іл.

З-під пера Богдана Івановича Мельничука – доктора філологічних наук, професора ЧНУ імені Юрія Федьковича, відомого українського літературознавця і письменника, досвідченого педагога, члена Національної спілки письменників України – вийшла нова праця, якщо стисло, з біографістики та про Ольгу Кобилянську. Обкладинку видання прикрасила рідкісна фотографія письменниці, віднайдена у “Літературно-науковому віснику” і збережена в колекції чернівецького збирача старожитностей І. Снігура, яка вперше була републікована Я. Мельничук у її книжці “20 есеїв про Ольгу Кобилянську та її поціновувачів”.

Структура цього навчально-методичного посібника двочленна: у першій частині – сім лекцій, потім – міні-хрестоматія поетичних і прозових творів про О. Кобилянську. Крім прелекції (вступної) про специфіку та шляхи історико-біографічної літератури, літературознавець подав шість оглядів художньої кобилянськіани: два з аналізом поезії, три – прози і один – драматургії. У художній частині вміщено 50 поезій авторів материкової України та українців зарубіжжя й низку прозових творів – оповідання В. Бабляка та Ф. Погребенника, фрагменти з кіноповісті І. Драча “Іду до тебе”, з романів М. Івасюка “Вирок” і В. Врублевської “Шарітка з Рунгу”. Книжка має конкретного адресата – студентів-філологів, хоча буде корисною і викладачам, і вчителям школи, і культосвітнім працівникам та усім, хто цікавиться життям і творчістю О. Кобилянської, за висловом Х. Алчевської, “найкращої в нації дочки”.

Я. М.